Reisgedrag Antillianen

Publikatie van het TO onderdeel van het POTOSO onderzoek 1999

Lonieke Wederfoort
Mei 2000

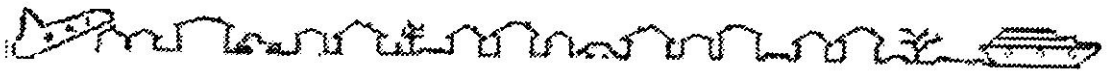

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN vi
Voorwoord vi
Summary vii
Inleiding ix
Algemeen 1
Aanleiding tot het onderzoek 1
Probleemstelling 2
Methode 2
Onderzoekstype 2
Vraagstelling 2
Pilot Project 3
Steekproefonderzoek 3
Het onderzoeksproces 4
HOOFDSTUK 2: RESULTATEN 6
Hoeveelheid reizen 6
Bonaire 6
Curaçao 6
St. Maarten 6
Wie reist er? 6
Bonaire 6
Curaçao 7
St. Maarten 8
Bestemmingen 8
Bonaire 8
Hoofdbestemming naar maand 9
Hoofdbestemming naar reden 9
Hoofdbestemming naar verblijfsduur 9
Hoofdbestemming naar accommodatie 9
Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep 9
Hoofdbestemming naar wijze van betaling 10
Hoofdbestemming naar wijze van boeken 10
Curaçao 10
Hoofdbestemming naar maand 10
Hoofdbestemming naar reden 11
Hoofdbestemming naar verblijfsduur 11
Hoofdbestemming naar accommodatie 11
Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep 11
Hoofdbestemming naar wijze van betaling 12
Hoofdbestemming naar wijze van boeken 12
St. Maarten 12
Hoofdbestemming naar maand 12
Hoofdbestemming naar reden 12
Hoofdbestemming naar verblijfsduur 13
Hoofdbestemming naar accommodatie 13
Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep 13

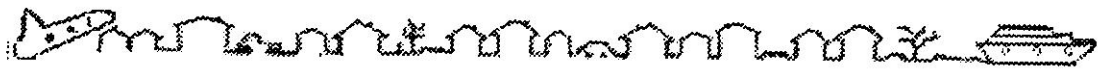

Reisduur naar accommodatie type 20
Reisduur naar samenstelling van de reisgroep 20
Curaçao 20
Reisduur naar reden van de reis 20
Reisduur naar accommodatie type 21
Reisduur naar samenstelling van de reisgroep 21
Reisduur naar uitgaven 21
St. Maarten 21
Reisduur naar reden van de reis 21
Reisduur naar accommodatie type 21
Reisduur naar samenstelling van de reisgroep 21
Accommodatie 22
Bonaire 22
Accommodatie naar reisduur 22
Accommodatie naar wijze van planning van de reis 22
Curaçao 22
Accommodatie naar reisduur 22
Accommodatie naar wijze van planning van de reis 22
St. Maarten 22
Accommodatie naar reisduur 23
Accommodatie naar wijze van planning van de reis 23
Samenstelling van de reisgroep 23
Bonaire 23
Samenstelling van de reisgroep naar hoofdbestemming 23
Samenstelling van de reisgroep naar maand 23
Samenstelling van de reisgroep naar reisduur 23
Samenstelling van de reisgroep naar accommodatie 23
Samenstelling van de reisgroep naar planning van de reis 23
Curaçao 24
Samenstelling van de reisgroep naar hoofdbestemming 24
Samenstelling van de reisgroep naar maand 24
Samenstelling van de reisgroep naar reisduur 24
Samenstelling van de reisgroep naar accommodatie 24
Samenstelling van de reisgroep naar planning van de reis 24
St. Maarten 25
Samenstelling van de reisgroep naar hoofdbestemming 25
Samenstelling van de reisgroep naar maand 25
Samenstelling van de reisgroep naar reisduur 25
Samenstelling van de reisgroep naar accommodatie 25
Samenstelling van de reisgroep naar planning van de reis 25
Type vervoer 25
Bonaire, Curaçao, St. Maarten 25
Vliegtuigmaatschappij 26
Bonaire 26
Vliegtuigmaatschappij naar reden van de reis 26
Vliegtuigmaatschappij naar extra bestemmingen 26

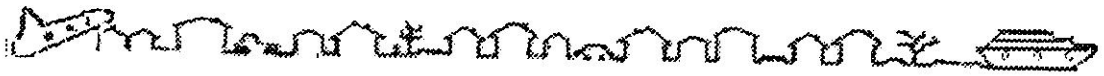

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

Voorwoord

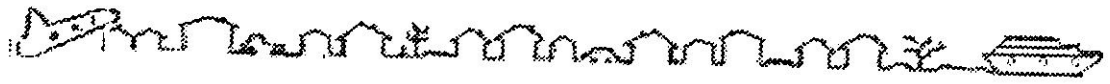

Travelers from Curaçao travel more in the school holidays April, July and October. The month of July is also important for Bonaire and St. Maarten. The month of December is also popular however.

Travelers from Curaçao often travel for 1 week, followed by a travel time of 1 to 3 days. Most of the travelers from this last group are business travelers. A travel time of two weeks is not uncommon. The travel time on Bonaire is often shorter. Same day travel occurs in 13,5 percent of all trips, half of them for medical reasons. A stay of 1 to 3 nights is much more common than on Curaçao and St. Maarten (40%).
A travel time of 1 to 3 nights, one and two weeks are equally important for St. Maarten (about 1/5 each). A travel time of one tot three days is also very popular under business travelers. Two weeks is more common for vacationing and visiting friends and relatives.

Staying with family and friends is an important way of accommodating travelers for all three islands. For St. Maarten this is the most important: 60 percent uses this means to stay the night during their travel. It is less for Bonaire, 50 percent, and much less for Curaçao, 37%. Staying the night in a hotel is more common for travelers from this last island.

Most trips for all three islands are undertaken alone, meaning one grown up person without a travel partner. This pattern can be seen most clearly on St. Maarten. For Bonaire and Curaçao, retired travellers are also an important travel group.

Travelers of Curaçao most often use air transportation. On St. Maarten a boat is used is little more in comparison with Curaçao and Bonaire. This is because St. Maarten travelers use a boat to travel to the nearby islands.

ALM is the most frequently used airline of Bonaire, as it is on Curaçao, although that is a little less than on Bonaire. For St. Maarten American Airlines is the number one airline.

On all three islands, expenses are the highest when traveling to North-America. The following statement also goes for all three islands: The longer the travel time is, the less one spends per person per day. While staying in a hotel, travelers also spend more money than on average. While traveling for business reasons and conventions, one spends the most.

The total traveling expenses for Curaçao are 97 million Antillean guilders per year, 15,5 million for St. Maarten and 15,5 million for Bonaire. Added to an estimate for expenses of Saba and Statia, the total of the Netherlands Antilles is 138,5 million guilders that leave the Netherlands Antilles for traveling expenses per year.

Algemeen

Op Curaçao werkten 2370 gezinnen mee aan het POTOSO onderzoek. Op St. Maarten (alleen de Nederlandse kant) betrof het 976 huishoudens en op Bonaire 610. Zij werden ondervraagd over hun reisgedrag. De periode waarover zij ondervraagd werden was het jaar 1998.

Aanleiding tot het onderzoek

Tot nu toe werd in de toerisme statistieken vooral aandacht besteedt aan het inkomend toerisme: wat komt er aan toeristen en geld binnen.

Er zijn echter ook nog andere vormen van toerisme. De 3 vormen van toerisme zijn:

1) Lokaal (domestic) toerisme: dit zijn inwoners van een gegeven gebied (bv. eiland welke reizen in dat gebied
2) Inkomend (inbound) toerisme: dit zijn alle niet-ingezetenen die komen reizen in het gebied in kwestie
3) Uitgaand (outbound) toerisme: dit zijn alle ingezetenen die reizen naar een bestemming buiten het gebied in kwestie.

		Toerisme naar: A	Toerisme naar: B
Toerisme van:	A	Lokaal toerisme	Uitgaand toerisme
	B	Inkomend toerisme	

Statistieken van toerisme beschreven tot nu toe vooral het inkomend toerisme. Om het toerisme plaatje van de Nederlandse Antillen volledig te maken is naast het inkomend toerisme ook informatie nodig over het uitgaand toerisme en het lokale toerisme.

In eerste instantie was het de bedoeling om zowel het uitgaand als het lokale toerisme te meten in het TO onderzoek. Het lokale toerisme is echter sterk afhankelijk van tijds- en afstandsgrenzen. Immers wanneer behoort een activiteit bij toerisme, en wanneer tot vrije tijds besteding? Het lokale toerisme blijkt nog moeilijk te operationaliseren. Het lokale toerisme zal in beperkte mate gemeten worden, en wel in de vorm van het inter-eilandelijke toerisme in het TO onderzoek. Het uitgaand toerisme wordt volledig gemeten in dit onderzoek.

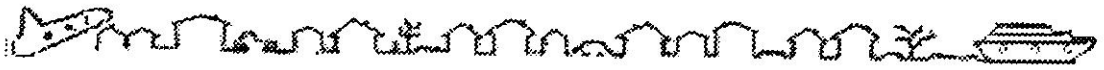

De interviewers werden op pad gestuurd met een kodekaarten boek. Bij alle voorgekodeerde antwoordcategorieën waarvan de categorieën niet op de vragenlijst pasten, wordt verwezen naar een kaart in het kodekaarten boek. Hierbij bestaan twee mogelijkheden. De interviewer zoekt zelf de betreffende categorie op in de kaart, of laat de respondent zelf de categorie kiezen op de kaart.

De vragenlijst van TO bestaat uit 4 verschillende delen.

1) Vragen met betrekking tot socio-economische karakteristieken (in de Huishoud map).
   Toeristisch gedrag varieert enorm, doordat zij voor een groot deel beïnvloedt wordt door individuele factoren. Als men echter het toeristisch gedrag classifeert en relateert aan socio-economische karakteristieken van de toerist, dan blijken er zekere patronen aanwezig te zijn.
   Het is belangrijk om inzicht te hebben in deze karakteristieken van de toerist om de omvang en structuur van het toerisme op een zinvolle manier te beschrijven.
2) Vragen met betrekking tot de reisgroep en het aantal reizen. Deze vragen kwantificeren het reisgedrag van Antillianen.
3) Vragen per reis: doel, bestemming etc. Hiermee worden de sociaal-economische kenmerken van de toerist en de reisgroep geanalyseerd.
4) Vragen met betrekking tot de uitgaven gedaan tijdens de reis. Hiermee wordt de eerste probleemstelling onderzocht.

Pilot Project

Voordat het eigenlijke onderzoek werd uitgevoerd werd een proefonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek werd alleen op Curaçao gedaan. Er werden 50 huishoudens geselecteerd uit het steekproefkader van het eigenlijke onderzoek.

Het pilot project had de volgende doelstellingen:
Het uittesten van de vragenlijsten en de vraagstellingen.
Het uittesten van de opzet van het onderzoek en de samenstelling van de drie onderzoeken in 1 onderzoek. Het uittesten van de definities, verandering en volgorde van de onderwerpen, welke personen dienen deel te nemen aan welke delen van de vragenlijst, de behandeling van ingewikkelde gevallen van samengestelde huishoudens.
Het pilot project vond plaats in de laatste week van Februari onder 50 huishoudens met behulp van 5 Interviewers. Na instructie gingen deze interviewers het veld in. Zij kwamen met enkele zeer relevante opmerkingen en waarnemingen uit het veld terug. Op basis hiervan werd de vragenlijst aangepast.

Steekproefonderzoek

De populatie voor het POTOSO-onderzoek betrof alle huishoudens en personen daarin die woonachtig zijn op Curaçao, Bonaire en St. Maarten. Deze personen moesten wel minstens drie maanden op het eiland wonen, of van plan zijn te blijven wonen op het eiland.

toegekend door de kodeurs (3 personen). Ook vond er een telefonische controle van het interview werk plaats.

Daarna werden de data ingevoerd in de computer via het IMPS 3.1 programma van de US census office. Dit werk werd verricht door 3 invoerders.
Daarna werden er verschillende controles op de data uitgevoerd, teneinde foute en onlogische informatie te verwijderen uit de files. Hiervoor moest verschillende mate terug worden gegaan naar het basismateriaal.
Vervolgens konden de data voor de analyse worden uitgedraaid in IMPS 4.1.

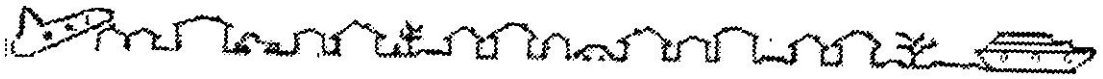

de computer kan alleen gekeken worden naar de kenmerken van het hoofd van het huishouden.
Op Curaçao en St. Maarten bestaat er een verschil in reisgedrag tussen huishoudens waaraan een man aan het hoofd staat, met huishoudens waar een vrouw aan het hoofd staat. Op Bonaire is dit verschil niet aanwezig. Bij de huishoudens met een man zowel als met een vrouw aan het hoofd van het huishouden reizen circa 85 procent wel en 15 procent niet.

Ook de burgerlijke staat van de hoofden van huishoudens is niet van invloed op het reisgedrag. Huishoudens met werkende hoofden reizen wel iets meer.

Bij de variabele leeftijd van het hoofd van het huishouden is te zien dat er minder gereisd wordt vanaf de leeftijd van 70 jaar. Toch reist dan nog steeds meer dan de helft.

De scholing van het hoofd van huishouden is wel van invloed op het reisgedrag: hoe hoger de scholing des te meer er gereisd wordt. Dit verschil is echter veel geringer dan op de andere eilanden het geval is.

Voor wat betreft het beroep en het inkomen van het hoofd van huishouden is er geen relatie te vinden met het reisgedrag. Dit in tegenstelling tot de andere eilanden, waar dit wel het geval is.
Waarschijnlijk worden al de hierboven genoemde relaties beïnvloed door de vele medische reizen van Bonaire naar Curaçao. Het reizen vindt plaats omdat je ziek bent, en niet omdat je één of meerdere andere karakteristieken bezit.

Curaçao

Op Curaçao reist 46,8 procent van de huishoudens.
Iets meer dan de helft van de huishoudens waar een man aan het hoofd staat, gaat op reis. Bij de vrouwen als hoofd van het huishouden is dat 40 procent. Deze verdeling is ongelijker dan het geval was bij Bonaire.

Huishoudens waarvan de hoofden ouder zijn, reizen niet zoveel als huishoudens waarvan de hoofden wat jonger zijn. Dit patroon begint zich voor te doen bij de leeftijd van 60 jaar, en wordt steeds sterker zichtbaar naarmate de leeftijd vordert. Zo gaat driekwart van degenen die ouder zijn dan 75 jaar niet op reis. Bij de lagere leeftijden van de hoofden gaat men in evenveel huishoudens op reis als niet op reis.

Huishoudens waarvan het hoofd gehuwd is gaan het vaakste op reis, namelijk in 57 procent van alle gevallen. Ter vergelijking: bij de andere categorieën van burgerlijke staat is dit onder 40 procent.

Opleiding is ook een zeer belangrijk kenmerk dat van invloed is op het reisgedrag. Hoe hoger de opleiding is van het hoofd van het huishouden, hoe

voorbeeld is Nederland de hoofdbestemming en heeft men gereisd naar meerdere bestemmingen.

Zoals hierboven al gezegd werd, is Curaçao de belangrijkste hoofdbestemming voor Bonaire. Zij scoort ver boven alle andere bestemmingen. 64 Procent van alle reizen heeft dit eiland als einddoel. Waarom dit zo is zal nog blijken onder reden van de reis.
Doordat deze hoofdbestemming zo belangrijk is voor Bonaire, zijn de andere bestemmingen relatief gezien van minder belang. Naar Noord-Amerika reist slechts 4.5 procent, naar Europa 6 procent, waarvan naar Nederland 5.3 procent. Het Caribische gebied neemt 14,5 procent voor zijn rekening, waarbij voornamelijk naar Aruba gereisd wordt. Naar Zuid-Amerika wordt redelijk veel gereisd (9%), en dan vooral naar Venezuela en Colombia.

Hoofdbestemming naar maand
Naar Noord-Amerika onderneemt men dikwijls een reis in April en December, bij Europa springt Juli er het meest uit. Voor het Caribische gebied net als Zuid-Amerika is dit in December en vervolgens in Juli.

Hoofdbestemming naar reden
Ook voor de reden van de reis wordt in dit onderzoek gedoeld op de hoofdreden van de reis. Men kan voor meerdere redenen op reis zijn gegaan, maar er wordt slechts gevraagd naar de reden zonder welke men niet op reis zou zijn gegaan. Naar Noord-Amerika reist men het frequentst voor zakelijke en of professionele redenen (40%). In de Nederlandse Antillen reist men het vaakst voor medische redenen (ook 40%). Naar Europa en het Caribische gebied is ontspanning typerend. Dit is met reizen naar Zuid-Amerika ook wel het geval, men reist echter net iets vaker voor zakelijke redenen. Dit patroon van reizen is heel anders dan op Curaçao.

Hoofdbestemming naar verblijfsduur
Naar Noord- en Zuid-Amerika reist men het vaakste voor 1 week. Naar Europa gaat men veel langer op reis, drie, twee weken en zelfs meer dan 3 weken. Naar het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen reist men over het algemeen veel korter: 1 tot 3 dagen. Voor de Nederlandse Antillen is dit zelfs in 50 procent van de reizen het geval, voor het Caribische gebied in éénderde van alle reizen.

Hoofdbestemming naar accommodatie
Slechts bij reizen naar Noord-Amerika verblijft men veel in hotels (bijna 70%). Bij reizen naar de andere regio's overnacht men bijna altijd het meeste bij familie of vrienden. Dit laatste komt het vaakste voor bij reizen naar Europa.

Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep
Op reis gaan zonder andere reisgenoten gebeurt het vaakste bij reizen in de Nederlandse Antillen en Zuid-Amerika, en het minste naar het Caribische gebied. De reizen naar de Nederlandse Antillen en Zuid-Amerika zijn voornamelijk om

Amerika en Europa. Een andere uitzondering is het hoge percentage mensen dat reist in de maand april voor de bestemming Nederlandse Antillen (17%).

Hoofdbestemming naar reden

Naar Noord-Amerika reist men verreweg, in de helft van alle reizen, het meest ter ontspanning. In een kwart van alle reizen gaat het om zakelijke en of professionele redenen. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat men tijdens de vakantie ook wat zaken doet. Er is echter naar de hoofdreden gevraagd.
De redenen waarom men naar Europa reist zijn heel anders. Er wordt evenveel gereisd om familie te bezoeken als ter ontspanning, namelijk beide in éénderde van alle reizen. Ook wordt ernaar toe gegaan voor zakelijke redenen.
Naar het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen reist men om dezelfde redenen als naar Noord-Amerika. Hoofdzakelijk voor ontspanning (43%), maar ook voor familiebezoek (resp. 20 en 24%) en zakelijke redenen.
Dit patroon is ook te zien bij Zuid-Amerika, maar daar gaat men ook nog naar toe voor gezondheidsbehandeling (22%). Een klein percentage reist ook naar Europa en Noord-Amerika voor medische redenen.
Naar Azië reist men meer dan bij de andere regio's om zakelijke redenen.
Op een cruise gaan doet men voor de ontspanning.

Hoofdbestemming naar verblijfsduur

Naar Noord-Amerika reist men meestal voor 1 of 2 weken (73%). Naar Europa gaat men veel langer op reis, 2 weken tot een maand. Dit komt waarschijnlijk doordat deze bestemming ook veel verder is, en omdat men er het vaakst naar toe gaat voor familie bezoek.
In Zuid-Amerika, het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen verblijft men korter, óf 1 tot 3 dagen, óf 1 week. Reizen naar de Nederlandse Antillen zijn vaker kort (1 tot 3 dagen) dan dat bij de andere bestemmingen het geval is (ca. 50%).
Naar Azië reist men voornamelijk 2 weken af.

Hoofdbestemming naar accommodatie

Noord-Amerika is nummer één voor wat betreft het verblijf in hotels (75%), daarna komt Zuid-Amerika (60%), gevolgd door het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen (ca. 50%). Als men naar Europa reist blijft men voornamelijk, bijna 70 procent, bij familie of vrienden. Dit komt bij de andere regio's ook voor, maar veel minder.

Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep

Voor alle regio's geldt dat men in meer dan de helft van de gevallen alleen reist, dat wil zeggen een volwassene zonder reispartner. Daarna reist men veel met 2 volwassenen. Dit is het sterkst te zien bij Zuid-Amerika en de Nederlandse Antillen. Ouderen (60+) reizen regelmatig naar Europa en gaan het vaakste op een cruise. Naar Noord-Amerika, Europa en de Nederlandse Antillen neemt men het vaakst kinderen mee, naar Zuid-Amerika het minst.

Hoofdbestemming naar verblijfsduur
Naar Europa en Zuid-Amerika reist men dikwijls langer (één, twee en drie weken) dan naar andere bestemmingen. Naar de Nederlandse Antillen de reisduur vaak het kortste. Noord-Amerika en het Caribische gebied zitten er wat betreft reisduur tussenin.

Hoofdbestemming naar accommodatie
Ongeacht de bestemming verblijft men het meeste bij familie en vrienden (meer dan 50%). Dit patroon is bij bestemmingen in Europa het duidelijkste te zien (ruim 70%). Bij Zuid-Amerika en het Caribische gebied is dat iets minder (60%). En bij Noord-Amerika en de Nederlandse Antillen is dit in de helft van de gevallen waar. Vergeleken met de andere regio's overnacht men het vaakste in een hotel.

Hoofdbestemming naar samenstelling van de reisgroep
Het aantal reizen is qua samenstelling van de reisgroep onder te verdelen in twee groepen. De eerste groep reist voornamelijk- in driekwart van alle reizen- alleen. Dit zijn de reizen naar het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen. De tweede groep reist in circa de helft van alle reizen alleen, en reist vaker met een reispartner en/of met kinderen. Dit zijn de reizen naar Noord- en Zuid-Amerika en Europa. Ouderen gaan regelmatig op een cruise.

Hoofdbestemming naar wijze van betaling
Net als op de andere eilanden betaald de grootste groep reizigers hun reis zelf. Dit komt het vaakste voor bij reizen naar het Caribische gebied (85%), en het minste bij reizen naar de Nederlandse Antillen (62%). Voor deze reizen wordt er ook betaald door het werk of door een organisatie.

Hoofdbestemming naar wijze van boeken
Ook hier is er weer een duidelijke tweedeling te zien. Bij reizen naar het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen maakt men in minder dan de helft van alle reizen gebruik van een reisagent. Men boekt het vaakst direct. Dit in tegenstelling tot reizen naar Noord-Amerika en Europa, waar men juist frequenter via een reisagent boekt. Verder zijn er nog twee uitzonderingen. Niets voor uit boeken gebeurd het vaakste bij reizen naar Zuid-Amerika (15%), via een organisatie boeken komt meer voor bij reizen naar de Nederlandse Antillen (12%).

Reden van de reis

Een van de interessantste variabelen van dit onderzoek is de reden waarom men reist. Hier wordt duidelijk dat het CBS niet alleen gevraagd heeft wanneer men op vakantie is geweest. De vraag was, of men gereisd heeft in 1998. Dit kan voor wat voor een reden dan ook zijn. De groep reizigers is dus uitgebreider dan alleen de vakantiegangers.

men bijna even vaak bij familie als in een hotel. Voor conventies verblijft men het vaakste in hotels.

Reden van de reis naar wijze van planning van de reis
Bij bijna alle reis redenen gebruikt men het vaakst een reisagent (ca 60-70%). Opvallend bij deze vergelijking is dat er minder gebruik gemaakt wordt van reisagenten wanneer men voor een conventie weggaat (40%), doordat er veel door een organisatie geboekt wordt. Ook voor zakelijke- en onderwijs redenen wordt er iets vaker door een organisatie geboekt. Direct boeken gebeurt het vaakste wanneer men ter ontspanning op reis gaat.

Reden van de reis naar wijze van betaling van de reis
Dit is een voor Bonaire erg interessante analyse, omdat er nogal wat mensen voor medische redenen op reis gaan. De vraag is dan wie dat betaalt. 65 Procent van de reizen voor medische redenen wordt door het werk betaald (of door verzekering via het werk). Toch wordt nog 13 procent door een organisatie betaald, en 20 procent zelf. Reizen voor zakelijke redenen worden het vaakst betaald door het werk (46%), maar toch nog bijna evenveel door de persoon zelf. Ter ontspanning reizen wordt bijna altijd zelf betaald (90%), terwijl reizen om familie te bezoeken nog wel eens een cadeau zijn (13%).

Curaçao

Vakantie is de belangrijkste reden om op reis te gaan op Curaçao (42%). Ook familiebezoek is belangrijk (21%).

Reden van reis naar hoofdbestemming
Familie bezoeken doet men vooral in Europa, het Caribische gebied (beide éénderde) en de andere eilanden van de Nederlandse Antillen (éénvijfde). Voor ontspanning gaat men naar alle regio's, behalve Zuid-Amerika. Voor gezondheidsredenen reist men in meer dan de helft van alle gevallen naar Zuid-Amerika. Voor religieuze redenen gaat men vooral naar het Caribische gebied (56%). Om een conventie te volgen gaat men ook wel naar deze zelfde regio, maar vooral naar Noord-Amerika. Voor zakelijke redenen wordt vooral gereisd naar de andere eilanden van de Nederlandse Antillen, niet verwonderlijk gezien het feit dat verschillende bedrijven en de ook overheid, filialen hebben op deze eilanden. Ook wordt er wel gereisd naar Noord-Amerika en het Caribische gebied voor zakelijke doeleinden.

Reden van de reis naar reisperiode
Voor ontspanningsdoeleinden wordt er vooral gereisd in de schoolvakanties Juli (22%) en in mindere mate April en Oktober. Familie bezoeken gebeurt vooral in Juli en December (15%), en in mindere mate in Oktober. Voor zakelijke redenen wordt er meer dan in de andere maanden gereisd in April en November (10%). Overigens maakt de reisperiode niet zoveel uit bij deze reden. In alle maanden wordt er bijna evenveel gereisd.

reist men betrekkelijk veel meer naar deze regio dan gemiddeld. Voor ontspanning zijn de Nederlandse Antillen niet zo in trek.
Verder reist men naar Europa en Noord-Amerika iets meer dan het gemiddelde om vakantie te vieren.

Reden van de reis naar reisperiode
Op reis gaan voor vakantie en familiebezoek gebeurd meer dan gemiddeld in de maanden Juli en December. April is een maand waarin men vaker naar conventies gaat. Medische behandeling is vaak een reden waarvoor men in April tot en met Juni en Augustus en Oktober reist.

Reden van de reis naar samenstelling van de reisgroep
Niet geheel onverwacht reizen kinderen niet vaak mee op een zaken- of conventiereis. Zij reizen wel meer dan het gemiddelde mee op vakanties. Op een zakenreis gaat men meestal alleen (meer dan 80 procent). Ter ontspanning gaat men minder dan het gemiddelde alleen op stap. Ouderen gaan iets meer dan gemiddeld op familiebezoek.

Reden van de reis naar reisduur
Voor ontspanning en familiebezoek blijft men in één kwart van de gevallen twee weken. Voor zaken is dit korter, voor gezondheidsbehandeling langer.

Reden van de reis naar accommodatie
Bijna voor alle redenen verblijft men het meeste (60 procent of meer) bij familie en of vrienden. De uitzonderingen zijn reizen voor zakelijke redenen en conventies (beide slechts 30 %). Hier blijft men in de helft van de gevallen in een hotel.

Reden van de reis naar wijze van planning van de reis
Voor de helft van de reizen wordt direct geboekt, en voor éénderde van de reizen wordt een reisagent ingeschakeld. Organisaties boeken veel vaker dan gemiddeld reizen voor zakelijke redenen (11%), voor medische redenen (16%), voor religieuze redenen (17%), maar vooral voor conventies (46%).

Reden van de reis naar wijze van betaling van de reis
In het geval men reist voor vakantiedoeleinden en voor familiebezoek betaalt men de reis het vaakste zelf (90%). Voor zakelijke redenen is dit anders. Logischerwijs wordt de reis dan nogal eens betaald door het werk (44%). Voor conventies geldt hetzelfde, maar wordt ook betaald door organisaties (29%). Ook voor gezondheidsredenen wordt er wel betaald door organisaties (29%).

Reisperiode

Bonaire

Op Bonaire wordt er het meest gereisd in December en Juli. In de andere schoolvakantie maanden wordt minder gereisd dan het geval is op Curaçao.

mensen, éénderde, om familie te bezoeken. Verder gaan er in Januari en Maart relatief gezien meer mensen voor zaken op reis (35%).

Reisperiode naar accommodatie type
In Maart en November verblijven er relatief meer mensen in hotels (60%). In December is dit het geval voor overnachtingen bij familie of vrienden.

Reisperiode naar verblijfsduur
De langste verblijfsduur worden gerealiseerd in de maand Juni en Juli. Ook in December is dit in het geval, hetzij in iets mindere mate.

Reisperiode naar samenstelling van de reisgroep
In Juli en December gaan er meer reisgroepen met kinderen op reis. Dit geldt ook voor April en Juni en December, maar minder sterk.
Ouderen reizen iets vaker in Mei.

St. Maarten

St. Maartenaren gaan iets vaker dan in de andere maanden in Juli en December op reis. Verder is de maand Juni geliefd.

Reisperiode naar hoofdbestemming
Reizen naar het Caribische gebied zijn in alle maanden nummer één. In de maanden Februari, Augustus en December is dit het sterkste te zien (boven de 65%). Naar Noord-Amerika gaat men meer in September, Oktober en November. Europa is populair in Juni, Juli en September, maar vooral in December (10-12%).

Reisperiode naar reden van de reis
Bij deze vergelijking is er niet echt een patroon te ontdekken. Er zal hier worden volstaan met het noemen van de uitzonderingen. Ter ontspanning wordt er meer dan in andere maanden gereisd in de maanden Juli en Augustus, en minder in Januari en Maart. Familiebezoek vindt ook meer plaats in Juli en Augustus. Voor zakelijke redenen gaat men vooral op pad van Januari tot en met Maart. Om een medische behandeling te ondergaan reist men vooral in Mei en Oktober.

Reisperiode naar accommodatie type
Deze twee variabelen zijn niet op elkaar van invloed.

Reisperiode naar verblijfsduur
Ook hier is niet echt een patroon te vinden. In de grote vakantie maanden gaat men iets vaker langer op reis.

Reisperiode naar samenstelling van de reisgroep
De samenstelling van de reisgroep verschilt niet in grote mate per maand. In de eerst maanden van het jaar komt het iets meer voor dat men alleen op pad gaat.

Reisduur naar accommodatie type
Degenen die niet overnachten maar dezelfde dag terugkomen geven voor het grootste gedeelte geen accommodatie type op. Van één dag tot één week verblijft men meestal in een hotel (ruim 60%). Bij een reisduur van twee weken is dit minder: 45 procent. Voor de langere reizen verblijft men meer bij familie en of vrienden. Vanaf een reisduur van drie weken is dit 70 procent of meer, vergeleken met 38 procent met een reisduur van twee weken of minder.

Reisduur naar samenstelling van de reisgroep
Tot en met een reisduur van 1 week reist meer dan de helft alleen. Daarna gaan er ook meer partners en kinderen mee.
Hoe langer de reisduur, hoe groter het aandeel ouderen wordt dat reist.
Ter illustratie: 2 procent bij een reisduur van 0 dagen, en 29 procent bij een reisduur van 1 maand of langer.

Reisduur naar uitgaven
Over het algemeen geeft men meer uit hoe langer men reist.

St. Maarten

De duur van de reis op St. Maarten lijkt meer op die van Curaçao. De meest populaire reistijd is van 4 tot 7 nachten (23%). De categorieën 1 tot 3 nachten en 8 tot 14 nachten scoren echter bijna even hoog, respectievelijk 19 en 20 procent.

Reisduur naar reden van de reis
Ter ontspanning en voor familiebezoek gaat men langer op stap dan voor zaken. In het laatste geval gaat men het vaakst korter dan een week weg. In het eerste geval, ontspanning en familiebezoek, komen de reisduren twee weken tot een maand vaker voor (40%). In het geval van familiebezoek is dit zelfs langer. Hier komen twee weken tot twee maanden het vaakste voor.
In tegenstelling tot wat op Bonaire het geval was, maar in overeenstemming met Curaçao gaat men voor medische reizen lang, vanaf drie weken, weg.

Reisduur naar accommodatie type
Geen accommodatie wordt logischerwijs het vaakst opgegeven wanneer men in één dag op en neer reist. Korte verblijfsduren worden vooral genoteerd bij een hotel als verblijfsplaats. Bij een verblijf van 1 tot 3 nachten is dit 48 procent, bij een verblijf van 4 tot 7 nachten 29 procent. Lange reisduren komen frequenter voor bij verblijf bij familie en of vrienden.

Reisduur naar samenstelling van de reisgroep
Reizigers die alleen onderweg gaan blijven vaak korter weg dan wanneer zij samen met een partner of kinderen reizen. Trips met een reisduur van 1 tot 3 dagen of 4 tot 7 dagen worden in driekwart van alle reizen ondernomen door reizigers die alleen onderweg zijn. Vanaf twee weken wordt er vaker gereisd met partners en/of kinderen. Gepensioneerden reizen net als op de andere twee eilanden het hele jaar door wel, maar blijven ook meer heel lang weg.

Medische redenen zijn voor Bonaire de belangrijkste reden om te reizen (30%). Hiervoor gaat men bijna altijd naar andere eilanden van de Nederlandse Antillen. Een groot gedeelte van deze reizigers is gepensioneerd en verblijft men in meer dan de helft van deze gevallen bij familie en vrienden. Verder wordt er zowel voor zakelijke als voor onspanningsdoeleinden evenveel gereisd op Bonaire (22%). Als laatste is familiebezoek belangrijk (15%).
Voor Curaçao is nummer één reden om op reis te gaan vakantie, waarvoor men naar alle regio's afreist, behalve Zuid-Amerika. Verder is ook familie bezoek belangrijk, waarvoor men het vaakst naar Europa afreist. Voor medische redenen reist men het vaakst naar Zuid-Amerika.
Voor St. Maartenaren zijn zowel vakantie als familiebezoek het belangrijkste motief om op reis te gaan (1/3), gevolgd door zakelijke doeleinden.

Reizigers uit Curaçao gaan vooral weg in de schoolvakantie maanden April, Juli en Oktober. Ook voor Bonaire en St. Maarten is de maand Juli belangrijk, maar is ook de maand December een populaire reismaand.

Reizigers uit Curaçao blijven het vaakst 1 week. Daarna volgt een reisduur van 1 tot 3 dagen, waarvan het grootste deel voor rekening komt van de zakelijke reizigers. Ook een reisduur van 2 weken is niet ongewoon. Op Bonaire is de reisduur vaak korter. Een verblijf zonder overnachting komt in 13,5 procent van alle reizen voor, waarvan de helft op rekening komt van medische reizen. Ook de verblijfsduur van 1 tot 3 nachten komt veel vaker voor dan op Curaçao en St. Maarten (40%).
Voor St. Maarten zijn de reisduren 1 tot 3 nachten, één en twee weken ongeveer even belangrijk (ieder ca. 1/5). Ook hier is de reisduur 1 tot 3 nachten populair bij zakenmensen. Voor twee weken is dit ontspanning en familiebezoek.

Qua accommodatie is het verblijven bij familie en vrienden op alledrie de eilanden belangrijk. Op St. Maarten is dit het duidelijkste aanwezig: 60 procent overnacht op deze manier. Voor Bonaire is dit 50 procent, en voor Curaçao 37%. Voor dit laatste eiland komen overnachtingen in een hotel meer voor. Terwijl dat voor Bonaire en St. Maarten niet zo is.

Op alledrie de eilanden reist men het vaakst alleen, dat wil zeggen een volwassene zonder reispartner. Dit is het duidelijkst op St. Maarten. Voor Bonaire en Curaçao zijn ook de ouderen een belangrijke reisgroep.
Reizigers van Curaçao maken het vaakst gebruik van een vliegtuig. Op St. Maarten gaat men iets vaker met een boot, voornamelijk naar de nabijgelegen eilanden.

Op Bonaire wordt regelmatig gevlogen met de ALM. Ook op Curaçao is dat, hetzij wat minder, ook het geval. Op St. Maarten is American Airlines de nummer 1 luchtvaartmaatschappij.

Uitgaven naar Vliegtuigmaatschappij
Ook op St. Maarten geven reizigers die vliegen met American Airlines het meeste uit persoon per dag. Ook reizigers die vliegen met Continental en Avianca geven meer dan het gemiddelde uit.

Uitgaven naar Accommodatie type
Reizigers die verblijven in een hotel tijdens hun trip geven meer dan het gemiddelde uit, net als zij die in een guesthouse overnachten. Time-sharers, huurders van appartementen en zij die in een eigen huis of dat van familie of vrienden verblijven geven minder dan het gemiddelde uit.

Uitgaven naar Wijze van boeken
Op St. Maarten geven reizigers die een reisagent gebruikten om te boeken het meeste uit. Niet vooruit boekende reizigers geven het minst uit per dag. En als een organisatie boekt hangt dit samen met de wijze van betaling. Dit bedrag ligt ver beneden het totale gemiddelde omdat de organisatie dan vaak ook (een deel) betaalt.

Uitgaven naar Wijze van betalen
Personen die zelf hun reis bekostigen hebben het hoogste gemiddelde. Betalen door het werk en een organisatie kost de persoon zelf minder, omdat deze kosten ten laste komen van het werk of de organisatie en deze kosten niet meegerekend moesten worden door de respondent zelf. Op St. Maarten is deze registratie in het geval van betaling door het werk waarschijnlijk niet helemaal correct verlopen, omdat de kosten toch nog hoog uitkomen. Wanneer men de reis kado krijgt, geeft men het minste uit, slechts 100 gulden per persoon per dag.

Wie reist niet?

Als laatste vraag werd aan de huishoudens die niet gereisd hadden in 1998 gevraagd waarom men dat niet had gedaan. Ook hier werden als antwoordmogelijkheden de categorieën gebruikt die de World Tourism Organization voorschrijft.

Bonaire, Curaçao, St. Maarten

De redenen verschillen niet veel per eiland. Economische redenen om niet te reizen worden op alledrie de eilanden ruim boven de andere redenen genoemd. Op St. Maarten en Bonaire ligt dat iets lager (ca 60%) dan op Curaçao. Dat men liever thuis blijft is de tweede reden van niet reizen. Op St. Maarten en Curaçao is dat 17 procent, maar op Bonaire is dat iets lager. Daar is het aantal huishoudens dat niet reist om 'andere redenen' net iets hoger (13%).
Gebrek aan vrije tijd is op St. Maarten en Curaçao reden nummer 3 om niet te reizen. Gezondheidsredenen zijn op Bonaire en Curaçao in 5 procent van alle huishoudens die niet gereisd hebben een reden, terwijl dit op St. Maarten 2 procent is. De reden 'niet op de hoogte van reismogelijkheden' wordt bijna niet genoemd op de eilanden.

Uitgaven naar wijze van betaling
Personen die zelf hun reis bekostigen geven gemiddeld het meeste uit. Betalen door het werk en een organisatie komt lager uit, omdat deze kosten ten laste komen van het werk of de organisatie en deze kosten niet meegerekend moesten worden door de respondent zelf. Wanneer men de reis kado krijgt, geeft men het minste uit, slechts 66 gulden.

Uitgaven naar Wijze van boeken
Reizigers die direct boeken geven het meeste uit per persoon per dag. Daarna volgt niets vooruit geboekt. Gebruik makend van een reisagent geeft men minder dan het totale gemiddelde uit.

Curaçao

Uitgaven naar Regio
Afgezien van de cruise reizen geven de respondenten gemiddeld het meeste uit als zij naar Noord-Amerika reizen. Dit gemiddelde van ruim 350 Antilliaanse guldens per persoon per dag wordt gevolgd door reizen naar Zuid en Midden-Amerika. 188 en 191,-). Men geeft gemiddeld minder uit als men naar Europa, het Caribische gebied en de andere eilanden van de Nederlandse Antillen reist. Hierbij moet niet vergeten worden dat men in het geval van Europa vaak bij familie en/of vrienden verblijft waardoor de gemiddelde uitgaven lager worden. Naar de Nederlandse Antillen worden de kosten van de reis nogal eens vergoed door het werk. De respondenten moesten deze kosten niet betrekken in hun uitgaven. Verder zijn de transportkosten naar het Caribische gebied en de Nederlandse Antillen ook laag.

Uitgaven naar Reden
Gezondheidsbehandeling scoort hier gemiddeld het hoogst. Waarschijnlijk is er toch wat ruis in de cijfers opgetreden doordat de respondent enkele kosten van de medische behandeling heeft meegerekend. Bij zakelijke en/of professionele reismotieven is dit niet het geval. Hier zijn de uitgaven veel lager.
Conventiegangers geven meer uit dan het gemiddelde. Reizen ter ontspanning aten een uitgavenpatroon zien dat rond het totale gemiddelde ligt. Terwijl mensen die reizen met als reden familie en/of vrienden bezoek ver beneden het gemiddelde uitgeven.

Uitgaven naar Reisperiode
De reisperiode blijkt voor reizigers vanuit Curaçao niet veel invloed te hebben op het uitgavenpatroon. Er zijn geen uitschieters naar boven of beneden.

Uitgaven naar Verblijfsduur
Hier is wel een hele duidelijke relatie met de uitgaven te zien. Kort gezegd is de relatie als volgt: hoe langer men op reis gaat, hoe minder de uitgaven per dag worden.

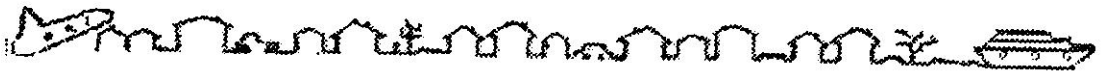

Vliegtuigmaatschappij naar extra bestemmingen
In 13 procent van alle gezinnen die reisden, en in 8 procent van alle reizen, trok men langs meer dan één bestemming tijdens de reis. St. Maarten vergelijkt zich in dit opzicht het beste met Curaçao, daar was het aantal reizen met meer dan één bestemming 9 procent. Met American Airlines kwam het meeste voor dat er drie of vier bestemmingen werden aangedaan tijdens één reis. Ook met de LIAT vloog men nogal wel eens naar 2 of 3 bestemmingen.

Vliegtuigmaatschappij naar wijze van planning van de reis
Direct boeken gebeurd het meeste met American Airlines, ALM, de Caribische en charter maatschappijen, 50 procent of meer. Reisagenten gebruikt men frequent wanneer men met de KLM vliegt (64%). Als laatste wordt er het vaakst door een organisatie geboekt in het geval van de ALM en de KLM.

Wijze van boeken, en betaling van de reis

Een van de laatste variabelen die gevraagd werd aan de respondent was hoe men hun reis geboekt heeft, en wie ervoor betaalde.
Ook hier werden de indelingen van de World Tourism Organization aangehouden.

Bonaire, Curaçao, St. Maarten

Op Bonaire wordt het vaakst gebruik gemaakt van reisagenten. Ook boekt men vaak direct dat wil zeggen: direct bij de vliegtuigmaatschappij of direct bij het hotel.

Op St. Maarten boekt men daarentegen het vaakst direct. Op Curaçao ontstaat er weer een ander beeld omdat er vaker door een organisatie geboekt wordt. Daardoor wordt er minder gebruik gemaakt van directe boekingen en reisagenten. Deze laatste methode van boeken wordt echter net als op Bonaire het vaakste gebruikt. Er zijn ook gevallen waarbij er niets vooruit wordt gepland. In dit geval gaat men bv. naar het vliegveld, koopt een ticket en vertrekt.

De meeste reizen worden betaald door de reiziger zelf. Dit komt op St. Maarten het vaakste voor, en op Bonaire het minst. Er zijn echter nogal wat reizen die niet door de reiziger zelf betaald worden. Reizen betaald door het bedrijf komen het meeste voor op Bonaire. Ook is te zien dat er reizen cadeau worden gegeven, en dat er reizen worden betaald door een organisatie.

Uitgaven

Dit is een variabele die waarschijnlijk beïnvloedt wordt door bijna alle andere variabelen. Verschillende hoofdbestemmingen en redenen van de reis zullen de uitgaven beïnvloeden. Ook de periode waarin men reist zou de hoogte van de

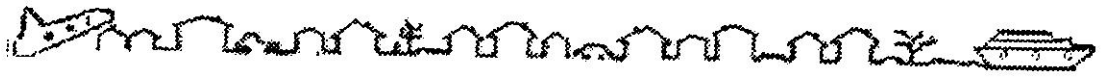

Op St. Maarten maken meer mensen een reis per boot. In bijna 90 procent van deze gevallen heeft dat te maken met de mogelijkheid om per boot naar de eilanden in de buurt van St. Maarten te varen.

Vliegtuigmaatschappij

Het hangt sterk van de bestemming af welke vliegtuigmaatschappij men gebruikt. Sommige vliegtuigmaatschappijen vliegen immers slechts op enkele bestemmingen. Zo vliegt de ALM bijvoorbeeld voornamelijk in de regio en naar de VS. De KLM vliegt meer naar Europa.
Ook kan de keuze van de vliegtuigmaatschappij afhangen van de volgende factoren.

Bonaire

Op Bonaire wordt het meest gevlogen met de ALM, 83 procent in vergelijking met 64 procent op Curaçao en 24 procent op St. Maarten. Dit is ook wel logisch als men bedenkt dat de meeste reizen op Bonaire, Curaçao als hoofdbestemming hebben. Verder vliegt men ook wel met de KLM en wordt met Air Aruba het vaakst gevlogen naar Aruba.

<u>Vliegtuigmaatschappij naar reden van de reis</u>
In het oog springende zaken bij deze vergelijking zijn: een hoger percentage reist met de ALM om een gezondheidsbehandeling elders te ondergaan, reist met Air Aruba, en in mindere mate met de KLM om vakantie te houden, en vliegt met de KLM om familie te bezoeken.

<u>Vliegtuigmaatschappij naar extra bestemmingen</u>
Op Bonaire blijkt 3 procent van de reizen meer dan één bestemming te hebben. Zowel bij de ALM als de KLM maakten mensen reizen met meer dan 1 bestemming. In de helft van deze gevallen was dit 1 extra bestemming. Daarna doet men frequent 2, of in enkele gevallen meer dan 2, extra bestemmingen naast de hoofdbestemming aan.

<u>Vliegtuigmaatschappij naar wijze van planning van de reis.</u>
Mensen die met de ALM en Air Aruba vliegen, maken het vaakst gebruik van een reisagent (65%). Wanneer men met de KLM vliegt boekt men het vaakst direct (41%), en minder vaak via een reisagent. Dit geeft een ander beeld dan op Curaçao, waar de vliegtuigmaatschappij niet zo van invloed is op de planning van de reis.

Curaçao

Van alle mensen die met een vliegtuig op reis gaan, vliegt het grootste deel met de ALM (64%).

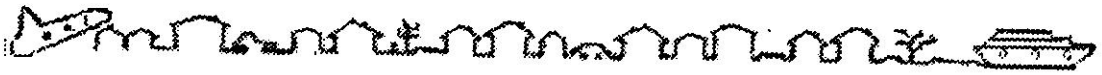

Circa 5 tot 10 procent van de reizen wordt geboekt door een organisatie. Voor alleen reizende volwassenen is dit het hoogste, namelijk 10 procent.

Curaçao

Ook hier wordt er het vaakst gereisd door 1 volwassene, alhoewel dit het minst vaak voorkomt van de drie eilanden.
Daarna reizen 2 volwassenen samen het vaakst, gevolgd door ouderen en respectievelijk 1 of 2 ouderen met kinderen onder de 18 jaar.

Samenstelling van de reisgroep naar hoofdbestemming
De samenstelling van de reisgroep blijkt niet echt van invloed te zijn op de hoofdbestemming die men kiest. Er zijn geen opzienbarende verschillen te zien in de cijfers.

Samenstelling van de reisgroep naar maand
Net als op Bonaire is de maand Juli een belangrijke reismaand voor reisgroepen waarin kinderen meereizen. Dit geldt zowel voor kinderen onder als boven de 18 jaar. Het geldt ook voor kinderen die samen met volwassenen reizen als voor kinderen die alleen reizen. Dit geldt in mindere mate ook voor de korte schoolvakantie maanden April, Oktober en December. Voor de reisgroepen zonder kinderen gelden dezelfde verschillen in de maanden, maar in veel mindere mate. Bij deze reisgroepen wordt er meer gelijkmatig over het jaar gereisd.

Samenstelling van de reisgroep naar reisduur
Alleen reizende volwassenen reizen vaker minder lang dan reisgroepen waarin kinderen meereizen. Zij verblijven meestal 1 tot 3 dagen of een week. Reisgroepen met kinderen verblijven vaker 2 of 3 weken. Ook bejaarden verblijven het meest een week in het buitenland.

Samenstelling van de reisgroep naar accommodatie
Het accommodatie gebruik verschilt per soort reisgroep. Zo logeren volwassenen die zonder kinderen reizen vaker in een hotel dan de andere groepen. Bij familie en vrienden blijven ouderen, en reisgroepen van kinderen met 1 volwassene weer vaker.

Samenstelling van de reisgroep naar planning van de reis
Reisagenten worden het vaakste gebruikt door reisgroepen waarin kinderen meereizen (ca. 70%), en het minst door volwassen kinderen die reizen zonder ouders (55-60%).
Niet voor uit boeken doen alleen reizende volwassenen en alleen reizende volwassen met kinderen het vaakst. En door een organisatie wordt het meest geboekt voor alleen reizende volwassenen en kinderen boven de 18 jaar.

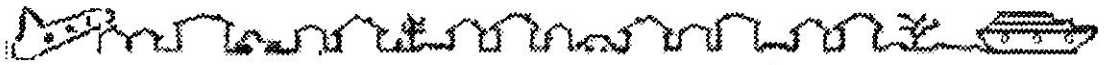

Op alledrie de eilanden geeft men het meeste per persoon per dag uit tijdens reizen naar Noord-Amerika. Ook geldt in alle gevallen hoe langer de reisduur, hoe minder men per persoon per dag uitgeeft. Verder geeft men vaak het meeste uit wanneer men in een hotel verblijft. De reden van de reis waarbij men per persoon per dag het meeste uitgeeft zijn zakelijke redenen en conventies.

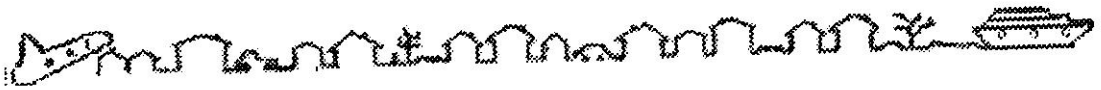

HOOFDSTUK 4: TABELLEN

De tabellen behorende bij deze publikatie kunnen bij mij geleend worden. Het pakket is te groot om voor iedereen te vermenigvuldigen.
Voor alle genoemde paragrafen is een tabel aanwezig.